

НЕСПРАВЖНІ РОДИЧІ

ЧАСТИНА 1

Деколи назви тварин можуть нас здивувати. Знайомтеся – **морський заєць**. Чому заєць? Це ж справжній тюлень! Довжина його тіла сягає понад 2 м, а якщо його охопити вимірною стрічкою попід пахвами – 148–161 см. Він має ласти і потужні щелепи, а зуби – дрібні і слабкі. Живе він на узбережжі Північного Льодовитого океану.

Морський заєць, лахтак

Назву „морський заєць” цим тюленим дали російські звіробі, бо тварина дуже ляклива. А, може, так їх назвали тому, що пересуваючись по льоду і суші, тварини здійснюють щось на зразок стрибків.

А поруч – його „родич”, **заєць-біляк**. Так його назвали тому, що взимку він білий-білий. Інші види зайців взимку сірішають або й не змінюються. Найважливіша ознака біляка – у нього на хвості немає чорної шерсті. Мешкає заєць у лісі.

Заєць-біляк

ЗАВДАННЯ ВІД РОЗУМНИКА

Прочитай казку, випиши назви всіх „несправжніх родичів” серед тварин та рослин. У мережі ІНТЕРНЕТ або у книжках знайди фото, на яких зображені тварини і рослини, про які згадується у казці. З'ясуй, чому їх так назвали.

– Добре. Скажіть, рибки, а ви коли-небудь бачили **морських зайців**?
– Чули про них, але досі не бачили, – мовили дельфіни. – Морські зайці живуть далеко на півночі у Льодовитому океані. Ми туди не заглядаємо, бо там дуже холодно і багато китів. Тільки ми не рибки, ми – теплокровні тварини, такі ж, як ти. Ми годуємо своїх діток молоком, а дихаємо легенями. Хіба ми схожі на риб?

– Вибачте, – знітився Зайчик. – Ви ж плаваєте, як риби, і живете у воді. У нас, у верхньому світі, таких тонкощів не розуміють. Там навіть у морських зайців не вірять... А ось я вивчу все і буду найрозумнішим зайцем на світі!

– Зайко-хвалько! Зайко-хвалько! – затріщали голоси, які видалися дуже знайомими. З пишного куща густих водоростей визирали дивні риби тьмяно-зеленого кольору, з жовтою плямою на лобі і з носами, схожими на зігнуті пташині дзьоби.

– Чого вони?! – розсердився Заєць.

– Не звертай уваги, це – **риби-папуги**, – відповіли дельфіни.

– У вас свої папуги є, – здивувався Заєць. Йому здалося, що він знову у Великому Лісі. – А хто ще з мешканців моря має родичів у верхньому світі?

– Так багато, що всіх не згадаєш! Дивися, пропливає кругла риба з колючками по усьому тілу. Це – наш **морський їжак**. А під каменем сидить сірий рак і риє пісок клішнями – це наш **морський кріт**. Ти, Зайчику, тут ще й не таке побачиш!

Продовження
у наступному числі
газети.

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:
Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-23,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua
Заступник головного редактора:
Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com
Дизайн і верстка Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 17.09.12,
формат 60x84/8.
Друк офсетний. Наклад 8 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ДП "Видавничий дім "Укрпол".

ПРИГОДИ ЗАЙЦЯ

У Великому Лісі жив Зайчик, який знав, що неодмінно стане знаменитим мандрівником.

Одного разу він спитав своїх друзів з лісової школи:

– А чи знаєте ви, що у нас, у зайців, є морські родичі?

– Морських зайців не буває! – підняли його на сміх ластівки та білочки.

– Дивіться! – Зайчик розгорнув книжку і показав картинку, де був намальований тюлень. – Тут написано: „Морський заєць, або лахтак. Він відноситься до ластоногих, його кінцівки схожі на ласти, з ними дуже зручно у морі.

Це – найбільший заєць з усіх зайців!”

– І де ж його вуха? Ця велика туша – твій родич? – глузували лісові мешканці. – Він більше схожий на бегемота! Чи слона! Чи на борсука! Тільки не на зайця!

– Це – заєць! – ображено наполягав Зайчик.

Але звірята тільки сміялися. До вечора Заєць сидів на самоті, гортав свої улюблені книжки, але нічого нового не знайшов про жителів моря, щоб довести свої слова. Він вже знав, що вода у морі солоня, там живуть риби та морські тварини. Риби дихають зябрами, а сухопутні тварини – легенями. Їх дуже-дуже багато, всі

вони різні, ні на що не схожі у верхньому світі. То й що? Яке діло до них мешканцям Великого лісу?

Зайчик вже сумнівався, чи є морські зайці, чи то все вигадка? Що ж він завтра скаже у школі? Думав-думав, та й задрімав...

Автор
Олена Крижановська

І побачив він море: величезне і синє. Заєць летів над ним і бачив спину великих хвиль, прикрашених пінними гребенями. Заєць побачив, що вода прозора. Якщо придивитися, то можна побачити на дні підводну школу. Морські мешканці зачудовано слухають, що сонце у верхньому світі не таке, як під водою, а в тисячу разів яскравіше і гарячіше. Там замість води все заповнює прозорий океан повітря. Там йде дощ, а трапляється, навіть сніг. І головне, там лише у деяких істот є плавці, які можуть підняти їх над землею. Цих щасливчиків називають птахами, а їхні плавці – крилами. В це дуже важко повірити. Але дельфіни, кити, черепахи і деякі риби, які вміють стрибати і навіть досить довго літають над водою, бачили ті дива на власні очі.

Заєць задивився на яскравий кораловий риф. Та – шубовсть! – пірнув на самісіньке морське дно. Двійко спритних привітних дельфінів одразу підхопили Зайця під лапи і попливли разом з ним оглядати підводне царство.

– Що ти хочеш побачити, гостю з верхнього світу? – спитали дельфіни.

– Все цікаве! – вигукнув Заєць. І здивувався, як незвично його голос лунає під водою. Але зайця зовсім не дивувало, що він може плавати, як риба у воді.

– Ти не можеш довго залишатися під водою, – нагадали дельфіни. – Або ти повинен перетворитися на морського зайця, або в тебе є лише коротка оглядова екскурсія. Ми встигнемо показати тобі життя нашого рифу. А тоді – обирай.

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

НЕСПРАВЖНІ РОДИЧІ ЧАСТИНА 2

Морська капуста

Білокачанна капуста

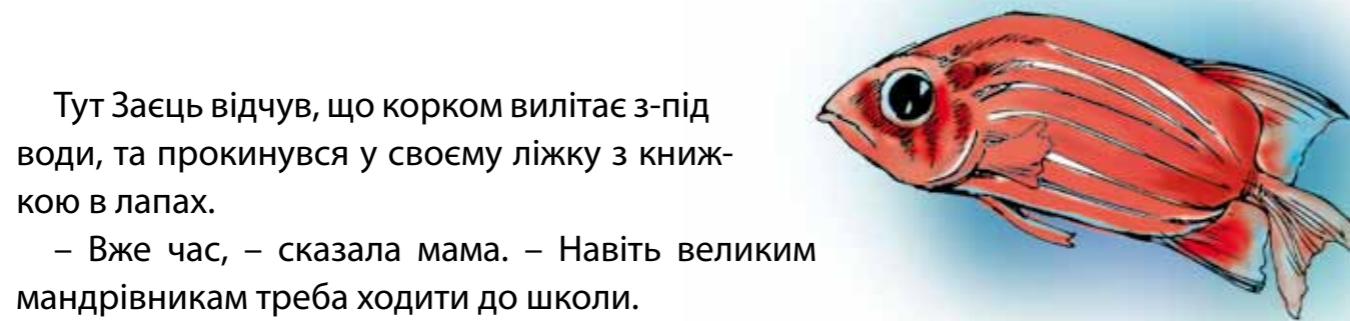
Корал броколі

Капуста броколі

Морські рослини теж мають „родичів” на суші. Ось **морська капуста** – ламінарія. З давніх-давен люди, які живуть поруч з морем, споживають її. Вона дуже корисна, бо містить багато макро- та мікроелементів, наприклад Йод. Її „родина” на суші дуже чисельна: **білокачанна, червона, цвітна, савойська, брюссельська, пекінська, броколі, кольрабі**. Ви любите капусту? Молодці! Капуста – справжня скарбниця різноманітних вітамінів і корисних для здоров'я речовин.

Капуста броколі має „родича” і серед морських коралів. Погляньте на фото – а й справді подібні!

Тут Заєць відчув, що корком вилітає з-під води, та прокинувся у своєму ліжку з книжкою в лапах.

– Вже час, – сказала мама. – Навіть великим мандрівникам треба ходити до школи.

– Мамо! Я таке знаю, я таке бачив!.. А наша капуста смачніша за морську!

– Фантазер ти мій, – лагідно сказала мати-зайчиха. – Швиденько снідай, бо спізнишся.

У той день Заєць розповідав усім, як він побув морським зайцем, але вирішив жити у своєму лісі. Він ще неодмінно вирушить у мандри далеко-далеко, але іншим разом...

Олена Крижановська.

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:
Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-23,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:
Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com
Дизайн і верстка Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 17. 09.12,
формат 60x84/8.
Друк офсетний. Наклад 8 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ДП "Видавничий дім "Укрпол".

ПРИГОДИ ЗАЙЦЯ

(продовження)

Заєць плив, ритмічно рухаючи сильними задніми лапами. Його довгі вуха поласкалися під водою. Скільки всього навкруги здавалося йому знайомим! Усі мешканці моря були тими ж, до яких він звик раніше, тільки в іншому вигляді.

Заєць проплив повз зарості **морської капусти** та скуштував її. Смак був йодистий та солоний, незвичний, але дуже морський. Поряд ріс рожево-фіолетовий **корал броколі**. Заєць здивувався, він знав, що на землі росте сорт капусти броколі. Поля ожиноподібних коралів нагадували лісову галявину. Там причаївся невеликий помаранчевий скат – **морська лисиця**. Зайцеві хотілося чимшвидше поплисти далі, але над головою майнула довга тінь триметрової зеленої рибини з чорними плямочками. Заєць завмер.

– Не бійся, ми тебе захистимо. Це лише **леопардова акула**, – засміялися дельфіни.

На прекрасних клумбах, окрім коралів, схожих на квіти, росли **морські лілії** і пурхали круглі яскраві **риби-метелики**. З нірок висовувалися гостроносі жовті рибки – **морські миші**. Донні вугрі звивалися точнісінько як звичайні змії, ховаючись за каменями. Навкруги клумб з гавкотом носилися **морські собачки** і вертикально похитувалися **морські коники**, схожі на живі шахові фігурки.

Із заростей водоростей почулося гарчання, і назустріч Зайцеві виплила **риба-тигр**. Вона велично ворушила смугастими віялами плавників, за які її ще називають крилаткою. За нею, розсовуючи водорості гострою шпилькою на лобі, з'явилася коричнева плямиста **риба-носоріг**. Пропливла, наче протупотіла, біля самого дна коричнева з наростами **риба-дикобраз**. Над головою гостя, виблис-

куючи білими боками, промайнула зграйка **риб-ластівок**. Виявляється, в морі водилися і **морські леви**, і **морські слони**, і **морські кішки**, і всілякі пташки, а з-під розсипу білих черепашок на Зайця трохи не кинувся **морський дракончик**. Щоправда, він був маленький і непомітний, але дельфіни попередили, що кусається дракончик страшенно боляче.

По гілках деревоподібних коралів весело стрибали **риби-білки**, золотаво-червоні, у дрібну білу смужку від гострих носиків аж до хвостів. Вони скрекотали і хихотили, як звичайні білочки. Зайцеві раптом стало незатишно, він засумував за старими знайомими і своїм рідним лісом.

Після екскурсії морським дном Заєць сказав:

– Тут дуже-дуже цікаво. Дякую вам. Я б залюбки ще дивився на ваше морське життя, але мені треба повертатися у наш ліс...

– То ти не залишишся з нами? – спитали дельфіни та інші мешканці коралового рифу.

– Я не можу залишитися. Я повинен розповісти своїм друзям про дива підводного світу.

– Але ти навіть не побачив ще жодного **морського зайця!**

– Нічого, – мужньо зітхнув Зайчик. – Яюсь іншим разом. Головне, тепер я знаю, які схожі та різні морське дно і наш ліс! Я єдиний, хто побував тут! Я...

